

ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ ОСНОВНИХ ФОНДІВ ТОРГОВЕЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА

Розглянуто проблеми використання основних фондів торговельного підприємства, висвітлено стан та проблеми організації ефективності їх використання.

Doc. S.S. Grynkevych; stud. V.O. Bobko – Commercial academy of L'viv

The effectiveness of usage of basic funds of commercial enterprises

Here we examine the problem of usage of basic funds of commercial enterprise, also the state and problems of organization of the effectiveness of its usage are illustrated.

Торгівля як галузь народного господарства значною мірою визначає ефективність економічних реформ, оскільки виконання функціональних завдань торговими підприємствами забезпечує соціальний захист населення в частині реалізації товарів "споживчого кошика", виступає гарантом товарного забезпечення та охоплення доходів. Для виконання цих завдань роздрібні торгові підприємства використовують різні види економічних ресурсів (матеріальні, трудові, фінансові).

Однією з основних складових частин матеріальних ресурсів є матеріально-технічна база, використання, розвиток і розміщення якої значною мірою визначає кінцеву ефективність фінансово-господарської діяльності торгового підприємства. Основу матеріально-технічної бази роздрібною торгівлі створюють основні фонди, що багаторазово беруть участь у процесі торгівлі та, діючи протягом тривалого періоду часу, переносять свою вартість на ціну товару. У процесі експлуатації основні фонди втрачають споживчі якості та техніко-експлуатаційні властивості. Прямопропорційно зменшується залишкова вартість основних фондів.

Метою цього дослідження є проведення наукового дослідження найбільш важливих проблем використання основних фондів торговельного підприємства в сучасних умовах ринкової економіки. У літературі проблемам ефективності використання основних фондів приділялась увага у роботах А.А. Мазаракі, В.С. Марцина, В.С. Журавського, А.А. Фастовця та ін.

Склад основних фондів за видами характеризує їх структуру. Для основних фондів торговельних підприємств характерна висока частка будівель (пасивна частина). Основна частина матеріально-технічної бази роздрібною торгівлі представлена роздрібною торговою мережею – сукупність торгових підприємств (магазинів, та інших пунктів продажу товарів населенню).

Перехід торгівлі до ринкових відносин передбачає істотні зміни в організації роздрібною торговою мережі, від якої значною мірою залежить ефективність торгівлі, а також величина витрат споживання, пов'язаних із придбанням товарів.

Основною тенденцією у розвитку матеріально-технічної бази роздрібною торгівлі є формування та значне розширення не альтернативної щодо культури обслуговування та технології торгівлі дрібно роздрібною мережі, в тому числі стихійної. Якщо у 2002 р. частка дрібно роздрібною мережі стано-

вила 22,1 %, то у 2005 р. її питома вага становила вже 24,5 % в загальній кількості роздрібної торгової мережі України [5, с.305].

Значно знизилися та розміри забезпечення населення торговельними площами: із 1750 м² на 10000 жителів – у 2002 році до 1426 м² – у 2005 році. Залишається низьким рівень технічного оснащення підприємства торгівлі, по суті, згорнуті прогресивні форми і методи продажу товарів.

Протягом останніх років у структурі роздрібної торгової мережі України спостерігається значне зниження кількості спеціалізованих магазинів і в 2005 р. рівень спеціалізації магазинів становив 11,0 %. До позитивних тенденцій розвитку роздрібної торгової мережі України належить віднести появу супермаркетів західноєвропейського стандарту, інтенсивний розвиток фірмової мережі товаровиробників.

Високими темпами розвивається продаж товарів за допомогою електронної торгівлі, що спонукає магазини до посилення боротьби за споживача та стимулює розвиток й удосконалення магазинних методів продажу товарів. Щодо роздрібної торгової мережі споживчої кооперації, то протягом 2002-2005 рр. кількість роздрібних торгових підприємств зменшилася на 21,4 % (7586 одиниць), в тому числі кількість магазинів – на 22,6 %, а кількість наметів і кіосків зросла на 8,1 %, їх частка зросла з 4,0 % (2002 р.) до 5,5 % у 2005 р. [5, с. 455]. Крім цього, протягом останніх трьох років у роздрібній торговій мережі споживчої кооперації зменшилася кількість непродовольчих магазинів (на 4 %) та зросла кількість змішаних магазинів (на 20,7 %) і продовольчих – на 21,1 %.

Постійно згортається мережа магазинів, розташованих у сільській місцевості. Внаслідок зменшення інвестицій та власних джерел фінансування, непомірного зростання вартості торговельного, торговельно-технологічного та іншого устаткування знизився технічний і технологічний рівні стаціонарної мережі роздрібної торгівлі.

Отже, за роки реформування економіки роздрібна торгівельна мережа як основа матеріально-технічної бази торгівлі в Україні в цілому і в системі споживчої кооперації ні кількісно, ні якісно істотно не поліпшилась. Усунення вказаних недоліків є важливою умовою створення реального конкурентного середовища у сфері роздрібної торгівлі та ефективного використання матеріально-технічної бази роздрібної торгівлі.

Зрештою, можемо зробити узагальнення, що найбільш вагомими резервами підвищення ефективності використання основних фондів торговельних підприємств є скорочення термінів будівництва підприємств, концентрація капітальних вкладень на основних і пускових об'єктах, збільшення їх частки, спрямованої на реконструкцію і технічне переозброєння, удосконалення структури площ магазинів у бік збільшення площі їх торговельних залів, збільшення частки активної частини основних фондів, скорочення витрат часу на проведення інвентаризацій і ремонтів на підприємствах, запровадження прогресивних форм обслуговування покупців, скорочення застосування ручної праці, організація продажу товарів за споживчими комплексами, всебічний розвиток послуг, які надають покупцям як у процесі продажу товарів, так і піс-

ля нього, економічно обґрунтоване планування розвитку та розширення мережі оптових баз, складів, магазинів, удосконалення технологічних процесів.

Література

1. Мазаракі А.А. та ін. Економіка торговельного підприємства. – К.: Хрещатик, 1999. – С. 275-290.
2. Марцин В.С. та ін. Економіка споживчої кооперації. – К.: Либідь, 1996. – С. 161-175.
3. Економіка підприємства: Навч. посібник/ За ред. А.А. Фастовець. – К.: НМЦ, 2000. – С. 109-143.
4. Комерційна діяльність на ринку товарів та послуг: Підручник/ За ред. проф. В.В. Апопія, проф. Я.А. Гончарука. – Львів, 2001. – С. 297-301.
5. Держком. статистики України. Статистичний щорічник України за 2006 рік. За ред. О.Г. Осацленка. – К.: Техніка, 2003. – 598 с.

УДК 338.439.5:637.1 Аспір. В.І. Душка¹ – Львівська НАВМ ім. С.З. Гжицького

ПОПИТ НА МОЛОКО І МОЛОЧНУ ПРОДУКЦІЮ У ВОЛИНСЬКІЙ ОБЛАСТІ

Розглянуто питання попиту на молоко і молочні продукти різними категоріями споживачів як населенням, так і переробними підприємствами. Здійснено аналіз рівня споживання цієї продукції і забезпечення сировиною переробної промисловості, а також внесено пропозиції щодо покращення цих показників.

Ключові слова: молоко і молочна продукція, молокопродуктовий підкомплекс, ринок, попит, споживання, ціна, якість, переробні підприємства, удосконалення взаємовідносин.

Doctorate V.I. Dushka – LNAVМ named after S.Z. Gzhytskyj

Demand on milk and milk products in the Volyn' region

In the given article the questions of demand on milk and milk products are examined by different categories of users by both the population and processing enterprises. The analysis of level of consumption of this products and providing by raw material of processing industry is conducted, and also suggestions in relation to the improvement of these indexes.

Keywords: milk and milk products, milk products subcomplex, market, demand, consumption, price, quality, processing enterprises, improvement of mutual relations.

Вступ. Важливою ланкою, яка з'єднує виробництво і споживання, є ринок, який впливає на пропорційність структури виробництва та структуру споживчих потреб в умовах конкуренції і наявності конкурентного середовища.

У період ринкових відносин основною метою продовольчого ринку залишається, передусім, збереження досягнутих обсягів виробництва продуктів харчування, сировини для промисловості, а також зниження затрат і підвищення ефективності економічної діяльності підприємств різних форм власності.

Різкий спад у виробництві молока не міг не позначитись на стані переробної промисловості. Вирішення проблеми стійкого забезпечення споживчого попиту населення Волинської області та України в цілому, залежить від стану та ефективності агропромислового виробництва, державної політики в цій сфері, демографічних та регіональних умов, особливостей формування ринків

¹ Наук. керівник: проф. М.В. Брик, д-р екон. наук – Львівська національна академія ветеринарної медицини ім. С.З. Гжицького